

Sirküler : 2021/17

Konu : 7326 Sayılı Kanun kapsamında işletme kayıtlarının düzeltilmesi

KAYSERİ
05.07.2021

7326 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun 09.06.2021 tarih ve 31506 sayılı Resmî Gazete’de, bu Kanunun uygulanmasına ilişkin olarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca hazırlanan Tebliğ 14.06.2021 tarih ve 31511 Sayılı Resmî Gazetede yayınlanmış bulunmaktadır. Aşağıda 7326 sayılı kanunun işletme kayıtlarının düzeltilmesine ilişkin hükümlerine yer verilmiş olup, matrah artırımını stok beyanı ve işletme kayıtlarının düzeltilmesine ilişkin hükümlerden yararlanmak isteyen gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin ödeyecekleri ek vergilerin hesaplamalarını yapmalarını sağlamak üzere hazırlanan tablolar sirkülerimiz ekinde ve <http://www.erciyesymm.com.tr> adresindeki internet sitemizde kullanıcıların yararlanmalarına sunulmuştur.

İşletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan emtia, makine teçhizat ve demirbaşlar ile basılı kitap ve süreli yayınlar	Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede bulunmayan emtia, makine teçhizat ve demirbaşlar	Kurumlar Vergisi mükelleflerinin bilançolarında yer aldığı hâlde işletmelerinde bulunmayan kasa mevcudu ve ortaklardan alacaklar ile bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan tutarlar
Düzenlemenin amacı ✓ İşletmelerinde mevcut olduğu hâlde kayıtlarında yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar ile basılı kitap ve süreli yayınların yasal kayıtlarına intikal ettirmek suretiyle, kayıtlarını fiili duruma uygun hale getirilmesinin sağlanması.	Düzenlemenin amacı ✓ Kayıtlarında yer aldığı hâlde işletmelerde mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşların, fatura düzenlemek ve her türlü vergisel yükümlülükler yerine getirilmek suretiyle kayıt ve beyanlara intikal ettirilerek kayıtların fiili duruma uygun hale getirilmesinin sağlanması.	Düzenlemenin amacı ✓ Kurumlar vergisi mükelleflerinin bilançolarında görülmekle birlikte işletmelerinde bulunmayan kasa mevcudları ve ortaklarından alacaklar ile bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan işlemlerin vergi dairelerine beyan edilmesi suretiyle kayıtların fiili duruma uygun hale getirilmesine imkân sağlanması.
Düzenlemeden yararlanabilecekler ✓ Uygulama kapsamına; serbest meslek erbabı, ferdi ticari işletmeler, adi ortaklıklar, kolektif şirketler, adi komandit şirketler ile sermaye şirketleri, kooperatifler, iktisadi kamu kuruluşları, dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler ve iş ortaklıkları dahil bulunmaktadır.	Düzenlemeden yararlanabilecekler ✓ Uygulama kapsamına; serbest meslek erbabı, ferdi ticari işletmeler, adi ortaklıklar, kolektif şirketler, adi komandit şirketler ile sermaye şirketleri, kooperatifler, iktisadi kamu kuruluşları, dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler ve iş ortaklıkları dahil bulunmaktadır.	Düzenlemeden yararlanabilecekler ✓ Sadece bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükellefleri yararlanabilecektir.
Kapsam ✓ Madde kapsamında beyana konu emtia; alım satım işletmelerinde satışa hazır malları, imalatçı işletmelerde ise hammadde, malzeme, yarı mamul ve mamul malları ifade etmektedir. Kanunda bir hüküm bulunmamasına rağmen bu konuda yayımlanan Tebliğde teslimleri KDV’den müstesna olan emtia (basılı kitap ve süreli yayınlar hariç) makine, teçhizat ve demirbaşların beyana konu edilemeyeceği belirtilmiştir. İnşaat işletmelerinin (yıllara sâri inşaat ve onarım işi, kat karşılığı veya kendi adlarına inşaat yapıp satanlar) varsa inşa edilen ve emtia niteliğindeki taşınmazları (daire, dükkân vb.) ile üretimde kullandıkları demir, çimento, tuğla gibi ilk madde ve malzemelerini veya yarı mamulleri de bildirmeleri mümkündür. ✓ Beyan edilecek olan kayıt ve tescile tabi kıymetler, kayıt ve tescil için kullanılan bilgiler (numara, harf, işaret, marka vb.) belirtilmek suretiyle envanter listesinde beyan edilecektir. Kayıt ve tescile ilişkin gerekli bilgileri içermeyen kıymetlerin, beyandan önce ilgili kamu idarelerine başvurularak kayıt ve tescil ettirilmesi ve alınan kayıt ve tescil bilgileri ile beyan edilmesi gerekmektedir. Söz konusu kıymetlerin satışına ilişkin olarak düzenlenecek belgelerde kayıt ve tescil bilgilerine de yer verilecektir.	Kapsam ✓ Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar	Kapsam ✓ 31.12.2020 tarihi itibarıyla (Özel hesap dönemi kullanan mükelleflerin ise 2020 yılı içerisinde sona eren hesap dönemlerine ilişkin) düzenledikleri bilançolarında görülmekle birlikte işletmelerinde bulunmayan; - Kasa mevcudları, - İşletmenin esas faaliyet konusu dışındaki işlemleri dolayısıyla (ödünç verme ve benzer nedenlerle ortaya çıkan) ortaklarından alacaklı bulunduğu tutarlar ile ortaklara borçlu bulunduğu tutarlar arasındaki (ve varsa bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan tutarlarda dikkate alınmak suretiyle) net alacak tutarları, - Bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan tutarlar ✓ Beyan tarihi itibarıyla beyana konu hesapların tutarları, 31.12.2020 tarihli bilançoda kayıtlı tutarlardan düşük ise beyanda düşük olan tutar esas alınacaktır. ✓ Mükelleflerin kanuni süresinden sonra verdikleri düzeltme beyannamelerinin ekinde yer alan bilançoları dikkate alınmayacaktır.

İşletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan emtia, makine teçhizat ve demirbaşlar	Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede bulunmayan emtia, makine teçhizat ve demirbaşlar	Kurumlar vergisi mükelleflerinin bilançolarda yer aldığı hâlde işletmelerinde bulunmayan kasa mevcudu ve ortaklardan alacaklar ve bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan tutarlar
<p>Bildirim ve muhasebeleştirme usulü</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri işletmelerinde mevcut olduğu hâlde kayıtlarında yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar ile basılı kitap ve süreli yayınları kendilerince veya bağlı oldukları meslek kuruluşunca tespit edilecek rayiç bedel ile 31.08.2021 tarihi sonuna kadar bir envanter listesi ile vergi dairelerine bildirmek suretiyle defterlerine kaydedilecektir. ✓ Bilanço esasına göre defter tutanlarca işletmede mevcut olduğu hâlde kayıtlarda yer almayan emtia ile basılı kitap ve süreli yayınlar için ayrı, makine, teçhizat ve demirbaşlar için ayrı olmak üzere özel karşılık hesabı açılması, emtia ile basılı kitap ve süreli yayınlar için ayrılan karşılık hesabının, ortaklara dağıtılması veya işletmenin tasfiye edilmesi hâlinde sermayenin unsuru sayılması ve vergilendirilmemesi öngörülmektedir. Makine, teçhizat ve demirbaşlar için ayrılan karşılık birikmiş amortisman addolunacaktır. ✓ İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerce söz konusu emtia ile basılı kitap ve süreli yayınlar defterlerinin gider kısmına satın alınan mal olarak kaydedilecektir. 	<p>Beyan ve muhasebeleştirme usulü</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede bulunmayan emtia, makine teçhizat ve demirbaşlar için, 31.08.2021 tarihine kadar; emtia için aynı nevi'den emtialara ilişkin cari yıl kayıtlarına göre tespit edilen gayrisafi kâr oranı (bu oranın bulunmaması halinde bağlı olunan mesleki odalarının belirleyeceği oranlar esas alınarak), makine teçhizat ve demirbaşlar için kendilerince veya bağlı oldukları mesleki kuruluşlarca tespit edilecek rayiç bedelleri dikkate alınarak fatura düzenlemek ve her türlü vergisel yükümlülüklerini yerine getirmek suretiyle kayıtlar fiili duruma getirilebilecektir. ✓ Madde kapsamında düzenlenecek faturalarda alıcıya ilişkin bilgiler yerine, "Muhtelif Alıcılar (7326 sayılı Kanunun 6/2 maddesi çerçevesinde düzenlenmiştir)" ibaresi yazılacak ve matrah tutarı dönem KDV beyannamesinin "7326 Sayılı Kanun'un (6/2-a) Maddesi Kapsamındaki Bildirim" satırına yazılacaktır. ✓ Bu fıkra kapsamında düzenlenen faturalar normal satış işlemlerinden bir farklılık arz etmemektedir. Satış hasılatı yıllık gelir veya kurumlar vergisi matrahının hesaplanmasında dikkate alınacaktır. ✓ Hasılat esaslı vergilendirme usulüne tabi mükellefler de 7326 sayılı bu düzenlemeden faydalanabilecek olup, bu mükelleflerce makine, teçhizat ve demirbaşlar için tespit edilecek KDV dâhil hasılat için %1,5 oranı uygulanarak ödenecek KDV tutarı belirlenecektir. ✓ Hasılat ve hesaplanan KDV hesapların karşılığını teşkil edecek borçlu hesap işletme kayıtlarında yer almayan nakit para, banka, alacak senedi, çek ve benzeri değerler olması halinde artışın kaynağına uygun hesaplara kayıt yapılması gerekmektedir. Aktif hesaplarda meydana gelen artışın herhangi bir şekilde tespit edilememesi hâlinde "689 Diğer Olağan Dışı Gider ve Zararlar" hesabına borç kaydı yapılacaktır. İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerce düzenlenen faturalar hasılat olarak kaydedilecektir. ✓ Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtianın ÖTV'ye tabi olması hâlinde, faturada ilgili mevzuatına göre hesaplanacak ÖTV'ye de yer verilerek ve ÖTV tutarı bu emtianın tabi olduğu genel beyan usul ve esasları dahilinde ilgili dönemde beyan edilip ödenecektir. ✓ Aktifteki karşılığı belli olmaması sebebiyle 689-hesaba yazılan tutar gelirin veya kurum kazancının tespitinde kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alınacaktır. 	<p>Beyan ve muhasebeleştirme usulü</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükelleflerinin, 31.12.2020 tarihli bilançolarında (özel hesap dönemine sahip olanların 2020 yılı içinde sona eren hesap dönemlerine ait bilançoda) yer almakla işletmelerinde bulunmayan kasa mevcutları ve işletmenin esas faaliyet konusu dışındaki işlemleri dolayısıyla (ödünç verme ve benzer nedenlerle ortaya çıkan) ortaklarından alacaklı bulunduğu tutarlar ile ortaklara borçlu bulunduğu tutarlar arasındaki net alacak tutarları ile bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan işlemlerini 31.08.2021 tarihine kadar vergi dairelerine beyan edilecektir. ✓ Beyan edilen kasa mevcutları ve ortaklardan net alacak tutarları ile bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan işlemlerin, "689. Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar" hesabına yazılarak işletme kayıtlarından çıkılacaktır. Bu tutarların 689-hesap yerine bilançonun aktifinde kurum kazancıyla ilişkilendirilmemek üzere 296-hesap gibi herhangi geçici bir hesapta izlenmesi mümkündür. ✓ 689-hesaba yazılan tutar ile geçici hesapta izlenen tutar kurum kazancının tespitinde kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alınacaktır. ✓ Kasa, Ortaklardan Alacaklar ve bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan tutarlara ilişkin beyannamenin, kurumlar vergisi beyannamelerini, elektronik ortamda göndermek zorunda olan mükellefler tarafından elektronik ortamda gönderilmesi zorunludur. Elektronik ortamda beyanname ve bildirim verme zorunluluğu bulunmayanlarca, söz konusu beyan kurumlar vergisi mükellefiyeti yönünden bağlı olunan vergi dairelerine kağıt ortamında verilecek beyan ile gerçekleştirilecektir.

İşletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan emtia, makine teçhizat ve demirbaşlar	Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede bulunmayan mallar	Kurumlar vergisi mükelleflerinin bilançolarda yer aldığı hâlde işletmelerinde bulunmayan kasa mevcudu ve ortaklardan alacaklar ve bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan tutarlar
<p>Vergisel mükellefiyetler</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Mükelleflerin kendilerince veya bağlı oldukları meslek kuruluşunca tespit edilecek rayiç bedeller esas alınmak üzere emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar için tabi oldukları KDV oranının yarısı oranında, basılı kitap ve süreli yayınlar için %4 oranında vergi hesaplanarak en geç 31.08.2021 tarihine kadar ödenmesi gerekmektedir. ✓ Emtia ile basılı kitap ve süreli yayınlar için ödenen vergi hesaplanan KDV tutarından indirilebilecektir. Makine, teçhizat ve demirbaşlar için ödenen vergi ise indirim konusu yapılamayacaktır. ✓ Beyana konu emtianın, 3065 sayılı Kanun uygulamasında iade hakkı tanınan işlemlerde kullanılması durumunda, beyan edilerek ödenen ve indirim hesaplarına alınan söz konusu vergi iade alınabilecektir. basılı kitap ve süreli yayınlar için ödenen ve indirilen vergi ise iadeye konu edilmeyecektir. ✓ Özel tüketim vergisi konusuna giren malların bu madde kapsamında beyana konu edilmesi halinde bu malların beyan tarihindeki miktarı ve emsal bedeli üzerinden geçerli olan özel tüketim vergisi ayrı bir beyanname ile beyan edilerek aynı süre içinde ödenecektir. Makine, teçhizat ve demirbaşlar için ödenen vergi, verginin ödenildiği yılın gelir veya kurumlar vergisi matrahlarının belirlenmesinde gider olarak dikkate alınabilecektir. ✓ Beyan edilen emtia, basılı kitap ve süreli yayınlar ile makine, teçhizat ve demirbaşlar için 3065 sayılı Kanunun 9 uncu maddesindeki belgesiz mal bulunduranların sorumluluğuyla ilgili düzenleme ile geçmişe yönelik vergi cezası uygulanmayacaktır. 	<p>Vergisel mükellefiyetler</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşla ilişkin faturada ilgili kıymetin tabi olduğu oranda KDV hesaplanacak ve bu KDV ilgili dönem 1 No.lu KDV Beyannamesinin "Matrah" kulakçığının, "7326 Sayılı Kanun'un (6/2-a) Maddesi Kapsamındaki Bildirim" tablosuna kayıt yapılarak beyan edilecektir. ✓ Beyanın yapıldığı dönem beyannamesinde ödenecek KDV çıkması durumunda en fazla beyan edilen KDV tutarı kadar ödenmesi gereken KDV tutarı ilk taksiti beyanname verme süresi içinde, izleyen taksitler beyanname verme süresini takip eden ikinci ve dördüncü ayda olmak üzere üç eşit taksitte ödenebilecektir. Taksit tutarının defaten de ödenmesi mümkün bulunmaktadır. Bu işlemler haricindeki ödenecek KDV tutarı ise kendi vadesinde tek taksitte ödenecektir. ✓ Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşla ilişkin beyanda bulunanların 1 No.lu KDV Beyannamesinde "Ödenmesi Gereken Katma Değer Vergisi" satırında bir tutar bulunan ve taksitlendirme imkanından yararlanmayı tercih edenlerce Tebliğ ekinde yer alan ek (Ek:21) beyannamenin verilmesi zorunludur. ✓ Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşın ÖTV'ye tabi olması hâlinde, ilgili mevzuatına göre hesaplanacak ÖTV'nin de faturada gösterilerek genel beyan usul ve esasları dâhilinde ilgili dönemde beyan edilip ödenmesi gerekmektedir. 	<p>Vergisel mükellefiyetler</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Beyan edilen tutarlar üzerinden %3 oranında hesaplanan verginin 31.08.2021 tarihine kadar ödenmesi gerekmektedir. ✓ Ödenen vergiler, kurumlar vergisinden mahsup edilmeyeceği gibi kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilmeyecektir. ✓ 7326 Sayılı Kanun'da beyan edilen tutarlar sebebiyle herhangi bir vergi türü belirtilmeden ilave bir tarhiyat yapılmayacağı belirtilmiştir. Ancak bu Kanunun uygulanmasına ilişkin olarak yayımlanan Tebliğde söz konusu tutarların ortalara dağıtılıp dağıtılmadığına bakılmaksızın kâr dağıtımına bağlı ilave bir tarhiyat yapılmayacağı belirtilerek Kanun maddesinin kapsamı daraltılmıştır. ✓ Kasa, Ortak C/H ve bunlarla ilgili diğer hesaplarda bulunan tutarların beyanına ilişkin olarak 2021 yılı geçici vergi beyannamelerinde düzeltme gerektiği takdirde 31.08.2018 tarihine kadar yapılacak düzeltme işlemlerine herhangi bir ceza ve faiz uygulanmayacaktır.
<p>Bildirilen Malların Satış Bedeli ve Amortisman Uygulaması</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Bildirime dâhil edilen kıymetler için amortisman ayrılmayacak olup, bildirilen kıymetlerin beyan değerlerinden daha düşük bedelle satılması durumunda, kurum kazancının tespitinde defterde kayıtlı değer dikkate alınacaktır. 	<p>İşletme hesabı esasına göre defter tutanlar</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerde kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia ve ilaçlar nedeniyle düzenlenen faturalar, defterlerine hasılat olarak kaydedilecektir. 	
<p>BA formunda bildirim zorunluluğu</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ BA formu vermek zorunda olanlar tarafından işletme adına beyan edilen emtia, makine, teçhizat ve demirbaş rayiç bedelleriyle BA formuna dahil edilecek ve BA formunun "Soyadı/Adı Unvanı" bölümüne "Muhtelif Satıcılar (7326 sayılı Kanun Madde 6/1)", "Vergi Kimlik Numarası" bölümüne (3333 333 333) yazılacaktır. 	<p>BS formunda bildirim zorunluluğu</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia nedeniyle düzenlenen faturalar, BS formu vermek zorunda olanlarca dönem BS formuna dahil edilecek ve formunun "Soyadı/Adı Unvanı" bölümüne "Muhtelif Alıcılar (7326 sayılı Kanun Madde 6/2)", "Vergi Kimlik Numarası" bölümüne (4444 444 444) yazılacaktır. 	

[Kurumlar Vergisi Mükellefleri İçin Hesaplama Tablosu](#)

[Gelir Vergisi Mükellefleri İçin Hesaplama Tablosu](#)

